

Новий мікроскоп
лабораторії

Хто він — єдиний
темношкірий ліквідатор?

Природа зони
стала ближче

НОВИНИ ЧАЕС

26 липня 2019 | №15 (1458)

Офіційна газета ДСП «Чорнобильська АЕС»

ЗПРРВ ПОНОВИВ РОБОТУ

@chornobylnpp

@chornobylnpp

@chornobylnpp

Залізобетонно: ЗПРРВ поновив роботу

8 липня відновлено промислову експлуатацію заводу з переробки рідких радіоактивних відходів. На сьогодні на заводі підготовлено 80 упаковок готового продукту — бочок із затверділими рідкими відходами. Після 28 діб витримки вони будуть вивезені на захоронення до спеціально облаштованого приповерхневого сховища твердих радіоактивних відходів.

Початок виробництва готового продукту став можливим після того, як ЗПРРВ отримав цемент потрібної марки, виготовлений українським підприємством «Дніпроцемент». Він пройшов попередні випробування і повністю відповідає необхідним технологічним умовам.

Чому ЧАЕС зіштовхнулася з труднощами у пошуках цементу, розповідає заступник директора технічного з поводження з РАВ *Олександр Скомарохов*:

— Після отримання сертифікату Державної архітектурно-будівельної інспекції завод вважається введеним у експлуатацію. Однак, практично експлуатація не могла початися, оскільки для виконання технологічного процесу нам необхідно було придбати цемент. Зауважу, що його пошук ми розпочали ще за кілька місяців до отримання цього сертифіката.

Річ у тім, що цемент у нас застосовується не зовсім звичайний — не той, який продається в будівельних магазинах, а лужний. Отже, у 2018 році, після отримання сертифікату, ми уклали контракт з компанією TORGnet на постачання партії вказаного цементу.

На жаль, протягом 2018 року постачальник не спромігся надати нам це-

мент необхідної якості. Він його постійно поліпшував, але не досягнув потрібних показників.

2018 року контракт було розірвано і до постачальника застосовані штрафні санкції за невиконання контракту.

“ Протягом першого півріччя експлуатації ЗПРРВ планується освоєння потужності в обсязі до 10 упаковок з РАВ на добу. ”

Протягом року ми намагалися знайти цемент у інших постачальників, брали велику кількість пробних партій з різних заводів і проводили їх характеризацію.

Пробна партія цементу виробництва заводу «Дніпроцемент» повністю відповідала нашим вимогам, і у поточному році ми уклали контракт на його постачання.

4 липня першу партію цементу (50 тонн) було доставлено на промисловий майданчик ЧАЕС. Партія пройшла вхідний контроль, і вже 8 липня на ЗПРРВ було запущено технологічну лінію та розпочато імобілізацію кубового залишку.

Як зазначив Олександр Скомарохов, до початку імобілізації було підготовлено програму підтримки кваліфікації, щоб мінімізувати можливі помилки персоналу і перевірити працездатність всього обладнання заводу. Тиждень роботи у режимі дослідно-промислової експлуатації довів, що і техніка, і персонал працюють добре.

Протягом першого півріччя промислової експлуатації ЗПРРВ планується освоєння проектної потужності в обсязі до 10 упаковок з РАВ на добу.

З історії заводу

Окремий дозвіл на експлуатацію ЗПРРВ був наданий у грудні 2014 року. До цього на заводі було проведено усі необхідні випробування.

Згідно з Окремим дозволом ДІЯРУ, виданим на експлуатацію ЗПРРВ, умовою початку роботи заводу мало стати отримання сертифікату Державної архітектурно-будівельної інспекції, який підтверджує закінчення будівництва об'єкту.

У зв'язку зі введенням у 2014 році

нових будівельних норм та правил, отримання сертифікату відтермінувалося до проведення реконструкції заводу.

Згідно з корегуючим проектом, на ЗПРРВ було втілено заходи з підвищення протипожежної безпеки, захисту від блискавок, утеплення. Додатково на заводі встановлено автономні електрокотли та парогене-

НОВИНИ

ратор, що дозволить проводити упарювання РАВ, щоб зменшити їх кількість шляхом підвищення у них солевмісту.

Усі основні роботи, визначені у корегуючому проекті, були виконані, і 20 березня 2018 року Чорнобильська АЕС отримала сертифікат ДАБІ.

До 2018 року на ЗПРРВ було виготовлено 63 упаковки РАВ. Проте, внаслідок необхідності вдосконалення рецептури цементної матриці, роботи були призупинені.

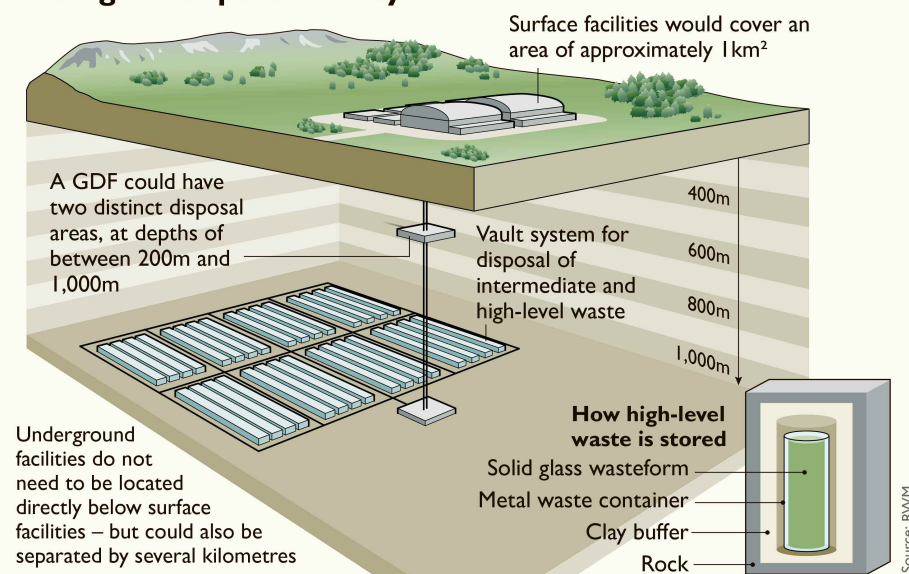
Останній етап перед роботою заводу описано вище — пошук у 2018-2019 роках цементу, необхідного для виконання технологічного процесу.

ЗОНА

Глибокі геологічні сховища. Досвід Швеції

Geological disposal facility

Експерти підприємств зони відчуження, за підтримки МАГАТЕ, взяли участь у літньому курсі щодо створення геологічного сховища відпрацьованого ядерного палива (ВЯП), що проходив у Швеції. У рамках курсу вони ознайомилися зі шведським досвідом створення геологічного сховища та заручилися експертною підтримкою міжнародної спільноти у процесі створення подібного сховища в Україні.

«Створення геологічного сховища

передбачено українським законодавством, адже на сьогодні це оптимальний варіант захоронення відпрацьованого ядерного палива та високоактивних відходів. Таке сховище є стабільною спорудою і знаходиться глибоко під землею, що гарантує тривалу ізоляцію від потрапляння радіоактивних речовин у біосферу», — зазначив Голова ДАЗВ Віталій Петрук.

За словами спеціаліста з міжнародних відносин Анастасії Нечитайло, Швеція на сьогодні є країною ліде-

ром у сфері геологічного захоронення і українська концепція такого сховища сьогодні формується за шведським зразком. Над проектом плану українського сховища у глибоких геологічних формаціях, що Україна розробляє за фінансової підтримки Європейської Комісії, сьогодні працюють міжнародні експерти Консорціуму, до якого входить шведська компанії «SKB».

Під час навчального курсу спеціалісти також відвідали підземну дослідницьку лабораторію «Aspo Hard Rock», контейнерну лабораторію «Kapsingslab» та Центральне тимчасове сховище для ВЯП (CLAB).

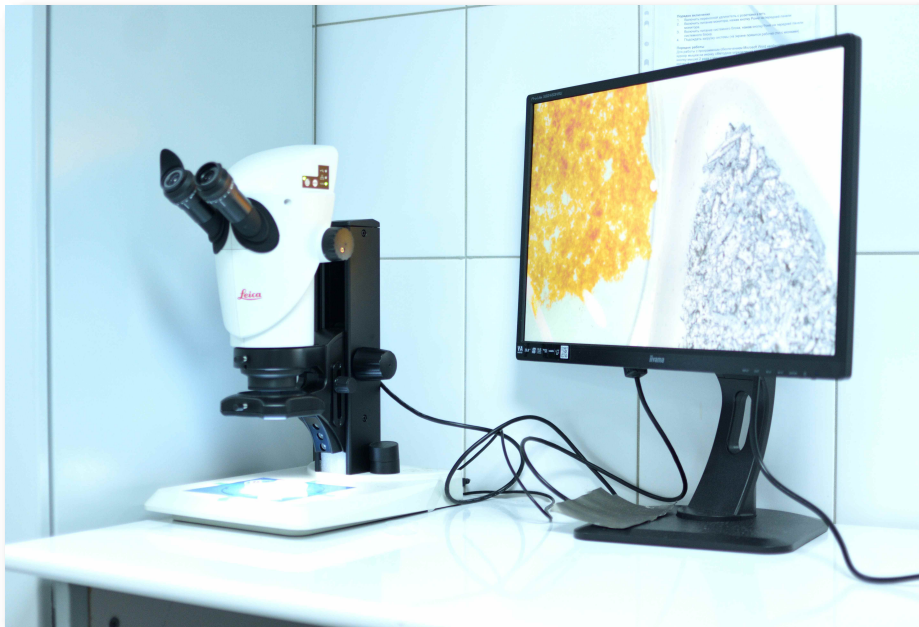
«З точки зору практичної користі для учасників з боку України слід зазначити, що найважливішим є розуміння основних підходів до вирішення задач, розуміння того, що шлях, який пройшла Швеція, є абсолютно можливим та, за певних уточнень й доповнень, має бути максимально використаний для України» — зазначив учасник курсу, заступник директора ДСП «ЦПРВ» Сергій Кіреєв.

Джерело: dazv.gov.ua

Ілюстрація: www.thetimes.co.uk

Крупним планом: новий мікроскоп лабораторії

Нещодавно вимірювальна водно-радіохімічна лабораторія, яка знаходиться на заводі з поводження з рідкими радіоактивними відходами, отримала новітній мікроскоп Leica S9i.

Німецький виробник обіцяє надійність, простоту у використанні, а також унікальну характеристику — наявність вбудованої фотокамери, яка робить фото побаченого, а також транслює «картинку» на екран у режимі реального часу. Про нове придбання лабораторії ми поговорили з її начальником *Анатолієм Терзі*.

Звідки з'явилася потреба у такому обладнанні?

— З 2008 року у нас працювали експерти МАГАТЕ з Інституту хімії Далекосхідного відділення Російської академії наук, місто Владивосток. Темою їх роботи було очищення радіоактивно-забруднених вод об'єкта «Укриття» від органічних сполук.

До того, як було побудовано новий безпечний конфайнмент, до нас з «Укриття» надходили радіоактивно-забруднені води, що містили пилопригнічувальний розчин. У результаті, коли працювали випарювальні апарати, наше обладнання виходило з ладу, оскільки цей пилопригнічувач під час нагрівання полімеризувався на внутрішніх стінках теплообмінника.

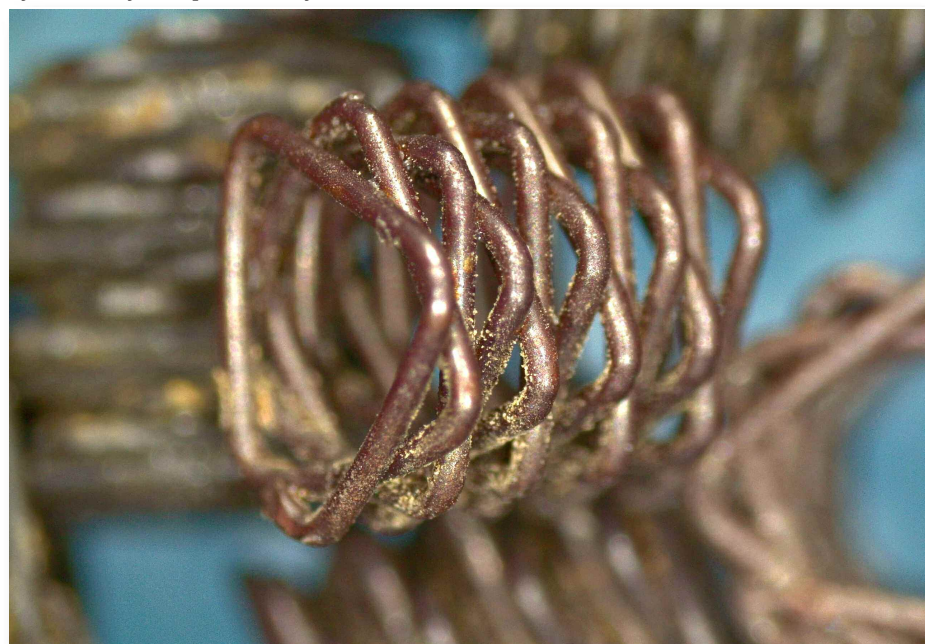
Інститут хімії працював якраз над розв'язанням цієї проблеми. Потрібно було прибрати ці органічні сполуки з вод, які надходять з об'єкта «Укриття». У 2008-2009 роках експерти

роках як з осадження, так і з гідротермального очищення кубового залишку.

Коли випробування завершилися, експерти отримали позитивні результати, залишили нам свої рекомендації та завдання, щоб ми продовжували працювати у цьому напрямку самостійно.

Періодично, раз на рік, ми зустрічаємося, обговорюємо зроблене, отримуємо рекомендації та розробляємо подальшу стратегію. Однак, коли ми почали працювати і отримувати перші результати, ми зіштовхнулися з проблемою надання інформації. Ми могли передавати показники письмово, але візуально — не могли.

На папір зовнішній вигляд не нанеєш, а результати у вигляді хімічних показників не дають повної інформації, яку необхідно донести до експертів, щоб зробити якісний аналіз та висновки. Ось і постало питання про придбання такого мікроскопа. У цьому році його поставило МАГАТЕ у рамках міжнародної технічної допомоги. Зараз ми його активно використовуємо, проводимо пілотні випробування.

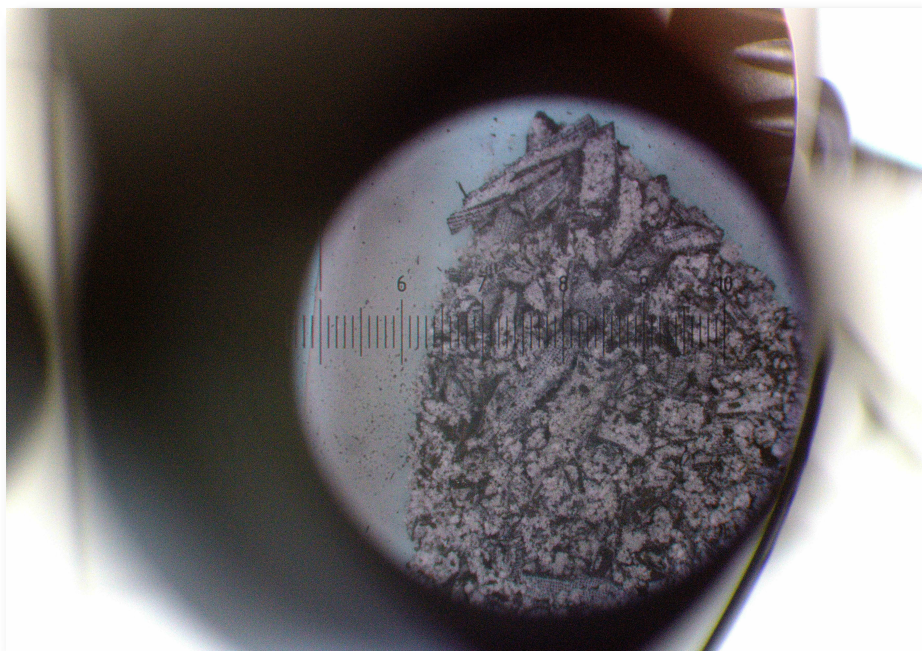
Спіраль з «упійманими» органічними частинками. Фото зроблене з допомогою нового мікроскопа.

У яких роботах зайнятий мікроскоп на даному етапі?

— Зараз у лабораторії ми у пілотному режимі проводимо осадження радіоактивно-забруднених вод зі вмістом органічних сполук, а також гідротермальні випробування. Інформацію у звітах ми повинні надавати як у письмовому вигляді, так і візуально. Для цього ми використовуємо цей мікроскоп. Ми можемо зберегти картинку та відправити експертам, щоб вони могли проаналізувати та надати якісь рекомендації.

Наразі ми осадили частину радіоактивно-забруднених вод з пилопригнічувальним розчином. У нас там утворився осад у вигляді флокул [Флокули — скупчення мілких частинок, що накопичилися у вигляді пухких пластивців — ред.]. Ці флокули — їх кількість, розмір, об'єднання флокул, а також їх зовнішній вигляд — ми сфотографували та перенесли на флеш-накопичувач завдячуючи мікроскопу.

Крім того, у нас йдуть випробування з гідротермального очищення кубового залишку. На базі ДСП ЧАЕС ми розробили реактор, куди завантажуюємо різного виду каталізatori. Наприклад, брауншвейзьку спіраль, яка активно використовується для очи-

щення харчових продуктів, винних матеріалів. Після очищення кубового залишку сам каталізатор буде вилучено з реактора та візуально досліджено з допомогою цього мікроскопа. Фотографії, які ми зробимо, увійдуть до звіту та будуть надані експертам. На їх основі ми зможемо зробити висновки, у якому напрямку рухатися далі.

Взагалі, у нас зараз дуже багато програм! У нас йде робота з очищення радіоактивно-забрудненої води з використанням системи зворотного осмосу. Там на мембранах збирається пилопригнічувальний розчин, який

у нас знаходиться по усій системі спецканалізації. Саме його треба очищати та вивчати.

Ми вже дослідили два відсіки з твердими радіоактивними відходами у сховищах. Звіди теж надходять зразки. Вони візуально описуються, але коли у звітах є фотографії — це дуже добре і можна чітко скласти картину того, що знаходиться у відсіках і у якому воно вигляді.

Мікроскоп дуже дорогий, але ще дорожче — інформація, яку ми, завдячуючи йому, можемо відправити у будь-який куточок світу.

Намір реконструкції господарського корпусу

Заява про наміри

1. Інвестор (замовник): Державне спеціалізоване підприємство «Чорнобильська АЕС».

Поштова адреса: вул. 77-ї Гвардійської дивізії, буд. 7/1, Київська область, м.Славутич, 07100.

2. Місце розташування майданчика будівництва: Київська область, місто Славутич, вул. 77-ї Гвардійської дивізії, 7/1, територія офісного центру ДСП ЧАЕС.

3. Характеристика діяльності (об'єкта): розміщення сектора обробки і зберігання документації ДСП ЧАЕС у м. Славутич.

Робочий проект «Реконструкція господарського корпусу під архів ДСП ЧАЕС по вул. 77-ї Гвардійської дивізії, 7/1 у м. Славутич Київської області» був розроблений ДП «УПКТІ «Атоменергобуд-проект» в 2014 році, отримав експертний звіт ДП «Укрдержбудекспертиза» від 13.06.2014 №00-0017-14/ЦБ та був затверджений ДСП ЧАЕС наказом від 15.07.2014 № 477.

Технічні і технологічні дані: Загальна площа реконструкції — 252 кв.м. Місткість архіву — 8 тис. томів. Загальна тривалість реалізації проектних рішень складає 8 місяців, в т.ч. підготовчий період — 0,5 місяця.

4. Соціально-економічна необхідність планованої діяльності націлена на виконання доручення Міністра з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи В.М.Шандри (п.2.1 Протокольного рішення наради щодо розгляду проблемних питань від 10.01.2008) щодо виведення робочих місць частини адміністративно-управлінського персоналу станції із зони відчуження у м. Славутич та організації робочих місць сектора обробки і зберігання документації.

5. Потреба в ресурсах при будівництві і експлуатації:

- Земельних — існуюча територія м.Славутич,
- Енергетичних: на період експлуатації — не передбачається (існуючі мережі м.Славутич), на період реалізації проектних рішень — 44,5 кВт.
- Водопостачання: на період експлуатації — не передбачається (існуючі мережі м.Славутич), на період реалізації проектних рішень — 13,22 л/сек.
- Водовідведення: на період реалізації проектних рішень та експлуатації не передбачається (існуючі мережі м.Славутич).
- Трудових: на період експлуатації штат працівників будівлі архіву загальною кількістю — 3 працівника. На період реалізації проектних рішень — середньодобова потреба — 14 робітників.

6. Транспортне забезпечення при будівництві — будівельна техніка підприємств організації з будівництва, при експлуатації — автотранспорт загального користування.

7. Екологічні та інші обмеження планованої діяльності — відсутні.

8. Необхідна еколого-інженерна підготовка і захист території: не вимагається.

9. Можливі впливи планованої діяльності на навколишнє середовище:
На період експлуатації:
Вплив на компоненти навколишнього середовища: клімату і мікроклімату, ґрунту, повітряного, водного та техногенного, рослинного і тваринного світу, соціального (в частині населення) середовища в процесі експлуатації об'єкта у штатній ситуації не очікується.

На період реалізації проектних рішень:
Природне середовище в частині:
• Атмосферного повітря за рахунок: Надходження забруднюючих речовин заліза оксид, марганцю оксид, оксид вуглецю, оксид азоту, вуглеводні.
Вплив на об'єкти техногенного середовища в процесі реалізації проектних рішень у штатній ситуації не очікується.

10. Відходи виробництва і можливість їх повторного використання, утиліза-

ції, знешкодження, чи безпечного захоронення:

В місцях тимчасового складування розміщуватимуть фрагменти демонтованих матеріалів і утворене будівельне сміття. Частини, непридатні для подальшого використання за призначенням, у зв'язку з їх фізичним зношенням, незадовільним станом і у відношенні яких прийнято рішення про економічну недоцільність проведення ремонту, підлягають списанню в промислові тверді відходи, з подальшим перевезенням до полігону твердих побутових відходів, який розташований за межами м. Славутич.

11. Обсяг виконання ОВНС: у відповідності до вимог п.1.7 ДБН А.2.2-1-2003 (у скороченому обсязі).

12. Участь громадськості: з матеріалами проекту і ОВНС можна ознайомитися за адресою: вул. 77-ї Гвардійської дивізії, буд. 7/1, Київська область, м.Славутич, 07100. Для подачі пропозицій стосовно запроєктованого об'єкта звертатися протягом 30 днів з моменту публікації заяви в Славутичську міську раду, розташовану за адресою: м. Славутич, Центральна площа, 7.

Заява про екологічні наслідки

Державне спеціалізоване підприємство «Чорнобильська АЕС» (ДСП «ЧАЕС») повідомляє, що розпочато розробку робочого проекту «Реконструкція господарського корпусу під архів ДСП ЧАЕС по вул. 77-ї Гвардійської дивізії, 7/1 у м. Славутич Київської області» (Коригування).

Будівля архіву розташована на території офісного центру ДСП ЧАЕС у м.Славутич Київської області.

Загальна площа реконструкції — 252 кв.м. Місткість архіву — 8 тис. томів. Загальна тривалість реалізації проектних рішень складає 8 місяців, в т.ч. підготовчий період — 0,5 місяця.

Реконструкцію передбачається здійснювати силами підрядних організацій вахтовим методом. Тривалість вахти становить 15 календарних днів. Роботи виконуються в одну зміну з тривалістю зміни 8 годин.

Фактори, що впливають або можуть впливати на стан навколишнього природного середовища з урахуванням можливості виникнення надзвичайних екологічних ситуацій.

При оцінці впливів планованої діяльності на навколишнє середовище:

- Вивчено існуючий стан навколишнього середовища на майданчику спорудження об'єкта та прилеглих територіях.
- Визначено всі джерела можливого впливу об'єкта на навколишнє середовище.
- Виконано оцінку впливу на всі компоненти навколишнього середовища.

Виконана оцінка впливів на навколишнє середовище показала наступне.

Впливи на компоненти навколишнього середовища не перевищують межі природної мінливості, та не призведуть до незворотних змін у природному середовищі. Впливи шуму та викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря на період експлуатації запроєктованого об'єкта знаходяться в межах допустимих величин. Планова діяльність не впливатиме на стан водного та геологічного середовища. У якості проектної аварії з максимальними наслідками в ОВНС розглянуто пожежу. В разі пожежі з максимальними наслідками забруднення, повітряне середовище перевищить значення нормативних величин, але буде короткостроковим та не призведе до незворотних наслідків стану повітряного середовища. З метою забезпечення пожежної безпеки проектом передбачений комплекс організаційно-технічних заходів, націлений на мінімізацію вірогідності виникнення пожежі.

Загальна оцінка екологічного ризику
За нормальних умов, впливи планованої діяльності на навколишнє середовище не призводять до перевищення чинних гігієнічних нормативів, встановлених Нормами радіаційної безпеки України (НРБУ-97);

Результати оцінок щодо трансграничного впливу свідчать про відсутність негативних наслідків реконструкції та експлуатації запроєктованого об'єкта

для прикордонних районів Республіки Білорусь.

Перелік залишкових впливів

В процесі реалізації проектних рішень та експлуатації об'єкту впливи зазначеної діяльності на повітряне та водне середовища, ґрунти, рослинний та тваринний світ, техногенне середовище та соціальне середовище відсутні.

Наслідки змодельованих аварій не створюють впливів на повітряне та водне середовища, ґрунти, рослинний та тваринний світ, техногенне середовище та соціальне середовище не призведуть до незворотних наслідків у навколишньому середовищі в цілому.

Зобов'язання Замовника щодо реалізації прийнятих рішень

Замовник та Генпроектувальник приймають на себе всі зобов'язання щодо здійснення проектних рішень у відповідності з нормами і правилами охорони навколишнього середовища і вимог екологічної безпеки на всіх етапах реалізації проектних рішень та експлуатації об'єкта та гарантують виконання вимог з охорони довкілля.

Схвалено додаткове фінансування СВЯП-2

24 липня Кабінет Міністрів України схвалив зміни до Угоди про грант (Проект ядерної безпеки ЧАЕС) між ЄБРР, Кабінетом Міністрів та Державним комітетом ядерного регулювання України.

Внесення змін збільшить обсяг фінансування Європейським банком робіт з провадження ліцензійного процесу стосовно введення в експлуатацію нового сховища відпра-

цьованого ядерного палива ЧАЕС (СВЯП-2).

Зміни сприятимуть:

1. Завершенню будівництва СВЯП-2 згідно з вимогами законодавства України та міжнародних стандартів.
2. Забезпеченню введення в експлуатацію об'єкта з урахуванням найкращої світової практики та міжнародного досвіду.
3. Зменшенню навантаження на бюд-

жет України шляхом фінансування технічної оцінки документів, що обґрунтовують безпеку СВЯП-2 коштом міжнародної допомоги.

Проміжне сховище відпрацьованого ядерного палива «сухого» типу — об'єкт, призначений для прийому, підготовки до зберігання і безпосередньо зберігання відпрацьованих тепловидільних збірок і відпрацьованих додаткових поглиначів, які накопичилися на Чорнобильській АЕС.

Виконання будівельно-монтажних робіт за проектом становить близько 99%.

6 травня 2019 на об'єкті розпочато проведення «холодних» випробувань з імітаторами відпрацьованих тепловидільних збірок. Їх завершення заплановано на початок жовтня 2019 року.

«Гарячі» випробування з реальним паливом розпочнуться з кінця листопада 2019 року і триватимуть 3 місяці. Завершення проекту заплановано на липень 2020 року.

ПРОЕКТИ

Природа зони стала ближче

На початку літа цього року український сегмент Фейсбуку активно обговорював ідею створення муралу на стіні машинного залу ЧАЕС. Поки велося обговорення та оцінка ескізних проектів, персонал станції вирішив провести власний художній проект

та намалювати тварин та рослини зони на стіні навпроти санпропускника «Семиходи».

«Життя на станції пов'язане не лише із виробничою діяльністю, а і з певними активностями, які ми вико-

нуємо щодня. Ми настільки звикли до них, що у цій рутині іноді не помічаємо, що нас оточує», — так почав розповідь про проект його ідейний засновник Олександр Новіков — заступник технічного директора з безпеки. «Один із таких великих моментів на-

ПРОЕКТИ

шого життя — це санпропускники. Ми приходимо туди двічі на день. Вони нас зустрічають у зоні і з неї проводжають. Завжди хотілося, щоб ця зустріч була якоюсь іншою. Щоб вона дарувала людям щось позитивне. Але коли ми виходили до автобусів, що везли нас на робочі місця, ми бачили довгий, сірий, печальний паркан. Це продовжувалося роками».

За словами Новікова, виконуючий обов'язки генерального директора ЧАЕС поставив завдання змінити сприйняття станції у контексті гасла «Чорнобиль — територія змін». Виникла ідея показати, що не дивлячись на те лихо, яке сталася тут 33 роки тому, станція все ж відроджується. Одним з показових факторів цього відродження є те розмаїття флори та фауни, яке оточує станцію.

«З самого початку була ідея зробити усе власними силами, щоб кожен з нас відчув себе частинкою цього проекту. Тому ми придумали такий підхід — малюємо дуже прості, можна сказати «дитячі» картинки-розмальовки, і кожен підрозділ бере собі певну фігуру і розмальовує. У нас усе вийшло!», — ділиться Олександр Новіков.

За його словами, персонал позитивно сприйняв проект, де кожен ма-

люнок став відображенням якоїсь особливості підрозділу. Прикладом є дерево, яке розмальовував цех теплової автоматики та вимірювань. «Я придивився, там на одній з гілок сидить горобець. Сперш я подумав, що це просто птах, але потім зрозумів, що раз це ЦТАВ, то значить птах — горобець». У цьому випадку птах — це натяк на начальника цеху Володимира Вороб'я.

«Такі деталі приносять життя у подібні художні речі. Вони дихають та дарять нам емоції. З іншого боку, це дарить надію, що не усе так погано у

нашій країні, якщо є люди, які навіть у таких непростих ситуаціях зберігають свій оптимізм та гумор!».

У такому вигляді проект триватиме і надалі, однак наступним етапом буде не згаданий вище паркан, а інші споруди на майданчику станції.

«Наш народ талановитий у всьому. Плекає надію те, що, не дивлячись на усі події, що відбуваються на моїй батьківщині, ми все ж таки зберігаємо той дух оптимізму, який завжди нас вирізняв з-поміж інших. Простий приклад у цьому проекті».

ПРОФСПІЛКА

Новини засідання профкому ЧАЕС

17 липня відбулося розширене засідання профспілкового комітету ЧАЕС, на яке був запрошений виконувач обов'язків генерального директора станції Сергій Калашник.

На початку засідання Сергій Васильович привітав оновлений склад профкому та побажав успіхів у роботі та плідної праці. Після цього члени профспілкового комітету поставили йому запитання, які на даний момент хвилюють персонал ЧАЕС.

Насамперед, йшлося про причини, якими керувалося керівництво станції, приймаючи рішення про скоро-

чення у відділах кадрів та у відділах організації праці та заробітної плати, адже з приєднанням до ЧАЕС ДП УЗФО роботи працівникам цих підрозділів мало додатися. Сергій Калашник з цього приводу зазначив, що після проведення персоналом підрозділів внутрішніх аудитів, після аналізу функцій, які у результаті реорганізації передано іншим підрозділам, вони з'ясували, що впорядуються з усіма завданнями тим складом, який був до приєднання.

Крім того, на засіданні були розглянуті питання щодо підвищення заробітної плати персоналу ЧАЕС, а та-

кож внутрішнього переміщення персоналу — з майданчика станції у міський офіс. Виконувач обов'язків генерального директора повторив інформацію, раніш озвучену їм на звітно-виборчій профспілковій конференції: поточного року підвищення зарплатні буде двічі — у липні і грудні, відповідно до обсягів коштів, зазначених на це у бюджеті.

Розмова вийшла плідною, і на завершення засідання Сергій Калашник підкреслив, що він завжди відкритий до співпраці з профкомом та профспілковим активом станції.

Хто він — єдиний темношкірий ліквідатор?

karla marie sweet
@karlasmweet

i dunno... there are so many great actors of colour in this country that would've been amazing in #chernobyl, i guess i'm just disappointed to see yet another hit show with a massive cast that makes it look like PoC don't exist.

«Ну я не знаю... У цій країні [США — ред.] так багато прекрасних акторів з іншим відтінком шкіри, які б шикарно виконали свою роль у серіалі #chernobyl, здається, я трохи розчарована тим, що іще одне топ-шоу з вражаючим акторським складом робить вигляд, що «кольорових» людей не існує» — таку думку стосовно серіалу «Чорнобиль» висловила британська сценаристка та акторка Карла Мері Світ у своєму Twitter. У цьому та наступних постах вона розкритикувала творців серіалу за те, що вони не включили до акторського складу серіалу жодного темношкірого актора.

Спочатку інтернет спільнота підняла сценаристку на глум, однак згодом сталося те, чого, мабуть, Карла і сама не очікувала — темношкірого ліквідатора наслідків аварії на ЧАЕС таки знайшли у російському Череповці. Ним є уродженець Харкова Ігор Хиряк, який у 1986 році служив у радянській армії та був призваний у зону відчуження разом зі своїм полком.

Як би це не звучало, але Ігор «прокинувся знаменитим», і за останній місяць дав більше десятка інтерв'ю. У цій статті ми зробили підбірку кращих із них, де розкажемо вам, хто він — єдиний темношкірий ліквідатор.

The Babel

Він народився в 1967 році, у десять років переїхав до Череповця Вологодської області. У 1985 році Ігоря призвали на строкову службу в армію, він потрапив у 210-ту понтонно-мостову бригаду — це об'єднання інженерних військ України, яке базувалося в Києві. До складу бригади входила і частина № 75110,

де служив Ігор. Солдати цієї частини ліквідовували наслідки Чорнобильської катастрофи з квітня 1986 до листопада 1990 року.

26 квітня 1986 року генерал-полковник Осипов поставив частині завдання висунутися в район Чорнобиля і навести понтонний міст через Прип'ять, щоб потім евакуювати жителів. Полк без зброї, лише з проти-газами, приїхав на відстань близько чотирьох кілометрів від електростанції. У ніч на 2 травня навели міст.

УНІАН

— Завдання полку в мирний час — здійснювати допомогу цивільному населенню і постраждалим від стихійних лих або аварій. Тому наше першочергове завдання було — навести переправу через Прип'ять.

Ігор (третій ліворуч) з товаришами по службі — Ігор Хиряк, ВКонтакте.

Причому їх було дві. Перша — прямо на річковому вокзалі в Чорнобилі — для евакуації населення з території Білорусі. Другий міст був на обвідному каналі для технічних потреб. Надалі ми підтримували технічний стан мосту та під'їзди до нього. Ще виконували разові завдання на станції і в місті. На дах реактора ми не піднімалися. У нас були роботи на залізничній станції і вертолітному майданчику.

Коли ми туди вирушили, ніхто не знав, куди ми їдемо. Було оголошено, що у нас навчання, що ворог застосував ядерну зброю і потрібно використовувати засоби хімзахисту. Коли прибули, поступово все прояснилося. Пізніше вже нам на шикуванні пояснили, що сталася аварія на атомній станції і ми повинні виконати поставлені завдання.

Ігор розповів, що в їхньому підрозділі завжди не вистачало продуктів — усе видавали згідно з нормою, але «молодим організмам» цього було мало. Тому хлопці прямо біля радіоактивної станції займалися полюванням і риболовлю. Перевірка якості їжі проводилася дуже просто: спіймана риба потрошилася, в череві їй наставляли дозиметр. Якщо показники нижче, ніж навколишнього середовища, то продукт вважався їстівним.

Для 80-х чорношкірий хлопець у формі радянської армії — це не зовсім стандартна ситуація. Як люди на вас реагували, товариші по службі?

— З дитинства я був душею компанії, я ніколи не відчував, що я один. До мене тягнуться люди, і з дитинства я був оточений друзями. В армії у мене швидко з'явилися друзі. Коли вихо-

див у місто, то перехожі вважали, що я кубинець. У той час у Києві було багато кубинських військових.

того, що в серіалі немає темношкірих, можу сказати одне: це особиста справа режисера. У мене до нього

говоримо про різні речі, і я подивився перші дві серії.

Спочатку мені здалося, що там багато документальних фактів, але після того, як я його додивився і поспілкувався на програмі «Пусть говорят», з'ясувалося, що деякі факти були переключені.

Перше враження, що правда на 80%. А після спілкування з людьми, які теж були на станції в момент аварії, схиляюся до думки, що правди там на 60-70%.

Що впадає в очі найбільше? Де саме художній вимисел?

Наприклад, затримка мародерів. Все було не так. «Переборщили» з алкоголем. Наскільки мені відомо, розпивання спиртних напоїв було неприйнятним серед строковиків. У мене за весь час перебування в районі станції було всього два випадки, пов'язаних з пияцтвом.

Я з одним цивільним на КамАЗі не зміг роз'їхатися, і він зачепив борт

Понтонний міст через обвідний канал ЧАЕС — Ігор Хиряк, ВКонтакте.

Ви зіштовхувалися з дискримінацією за національною і расовою ознакою?

Іноді бувало. Незнайомі, перехожі говорили: «Забирайся звідси, їдь додому». Бували ситуації і гірше.

ніяких претензій немає», — прокоментував ліквідатор.

Сам 52-річний Ігор не знає походження кольору своєї шкіри. Він, як і його батько, народився в Харкові. Мама уродженка Білозерська.

— У мами білі кучері були з народження, а після 4 років вона стала брюнеткою, — посміхається Ігор. — Мій двоюрідний брат білий. На роботі він показує моє фото, але ніхто не вірить, що ми рідні. Правда, коли ми стаємо поруч — одне обличчя, тільки шкіра різна. Можливо, я в прадіда. Бачив його на фотографіях. Знаю тільки, що був він священиком, народився в Україні, а прізвище Анохін. До речі, в родині Пушкіна теж були Анохіни, тому я іноді жартую, що я родич Олександра Сергійовича!

«Що стосується критики з приводу

Ігор Хиряк під час інтерв'ю BBC — BBC, Темношкірий ліквідатор Чорнобиля — про аварію, серіал і расизм.

Сам серіал від НВО «Чорнобиль» дивилися?

Так. Але коли все почалося, я його переплутав з іншим серіалом про цю катастрофу. Потім з'ясувалося, що ми

мого ЗІЛ-131. Цей хлопець говорив, що вони п'ють спирт, щоб виводити радіонукліди. Ще був випадок — солдатик випив, і відразу був покараний. Серед цивільних, наскільки мені ві-

домо, які там були, пияцтво теж було неприйнятним. Якщо і пив хтось із цивільних, то тихо, за рогом.

КР.RU

Всього в районі Прип'яті Ігор провів рік з перервами.

в одного, — ділиться наш герой. — Синови 11 років. Він знає про моє минуле. Напевно, пишається мною. Але мені особисто цього не говорить.

Хіряк серйозно цікавиться історією і у Череповці проводить реконструкцію Бородинської битви. Через колір

так не думаю. Я нічого для цього не робив. Нещодавно був у Москві, до мене підходили люди, говорили, що дізналися про мою історію в Інтернеті. Зараз ця хвиля вже проходить, але після появи першої публікації на ресурсі Пікабу, вже через 20 хвилин мені почали писати незнайомі люди з питанням, це фейк чи ні. Спочатку відповідав, але повідомлень ставало більше і більше. Через хвилину їх було 80, потім 200... Подумав, що не встигну їх прочитати, і вийшов з Інтернету. Потім дзвонили журналісти з аналогічними питаннями.

Хотіли б знову поїхати на ЧАЕС — зараз там туристичний бум?

Звичайно. Мені і раніше хотілося там знову побувати, а зараз — тим більше. Не думаю, що у мене є можливість туди поїхати. Справа і в грошах, і в часі. Напевно, це бажання так і залишиться мрією.

У статті використані матеріали BBC, The Babel, OBOZREVATEL, Комсомольская Правда та Уніан. Матеріали доступні при натисканні на назву медіа у тексті.

Подяка Ігореві від команди військової частини — Ігор Хіряк, ВКонтакте.

— Перший заїзд туди був на 2,5 місяці, — згадує ліквідатор. — А потім їздив туди тільки по вихідним з шефом протягом року, поки не скінчилася служба. Зараз важко сказати, чи вплинула радіація на моє здоров'я. Я прожив уже півжиття і не знаю, краще б мені було чи гірше без цього. Що у мене вікове, що набуте, — як дізнатися? Але спочатку в молодості мене заганяли по лікарях, слабкий імунітет був. Але потім було все чудово!

За ліквідацію аварії Ігор нагороджений Знаком «Учасника ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС», грамотою МНС і нагородою за заслуги перед Вітчизною 2 ступеня.

Зараз Ігор живе в Череповці, працює водієм на заводі, а ще з одним другим господарює — розводить курей. Сім'я у ліквідатора теж є.

— Ми з дружиною живемо вже 12 років — познайомилися в санаторії, стали спілкуватися і закохалися одне

шкіри для Ігоря довго не могли підібрати роль, але наш герой пошукав у книгах і сам знайшов для себе персонажа — особистого охоронця Наполеона!

— Я не вважаю, що нинішня слава, яка раптом на мене звалилася, якось завадить: сьогодні галас, а завтра забудуть, — знижує плечима Ігор.

УНІАН

У мене в Череповці було не менше трьох тисяч знайомих, а після виходу серіалу «Чорнобиль» підходять незнайомі люди, кажуть, що знають, що я — учасник ліквідації аварії на ЧАЕС.

Багато хто вважає, що я став знаменитим, але я

Ігор Хіряк у формі солдата радянської армії — Ігор Хіряк, ВКонтакте.

Що робити, коли вкусила змія, і як запобігти цьому?

**МІНІСТЕРСТВО
ОХОРОНИ
ЗДОРОВ'Я
УКРАЇНИ**

В Україні існує три види отруйних гадюк, а також вужі, полози, ящірки, черепахи та інші плазуни. Коли температура повітря перевищує середні показники, їхня активність знижується, вони стають малорухливими та млявими, тому зазвичай люди отримують укуси, якщо випадково наступають, сідають чи лягають на плазуна.

Що робити, якщо вкусила змія?

Укус гадюки надзвичайно рідко призводить до смерті. Водночас, якщо вас укусила змія, варто одразу звернутись за медичною допомогою, адже укус може мати важкі прояви та серйозні наслідки. Особливо небезпечними вони є для дітей, людей похилого віку та людей зі зниженим імунітетом.

Отрута гадюки викликає руйнування червоних кров'яних тілець. Після укусу на ураженому місці спостерігається болючий набряк з множинними дрібними крововиливами — геморагіями.

Отрута швидко вражає життєво важливі системи організму людини: з'являється загальна слабкість, тиск

сильно знижується, виникає головний біль, задишка, запаморочення, набряк тканин та запалення лімфатичних вузлів.

У разі укусу намагайтесь якнайшвидше потрапити до лікаря, щоб отримати необхідну допомогу. Якщо транспортування до лікарні вимагає певного часу, надайте домедичну допомогу постраждалому:

1. Зберігайте спокій і стежте, щоби постраждалий менше рухався.
2. Звільніть уражену частину тіла від одягу, взуття, прикрас тощо.
3. На місце укусу накладіть стерильну пов'язку з антисептиком.
4. Дайте постраждалому воду — при усусі змії важливо багато пити.
5. Якщо є аптечка, дайте постраждалому 1-2 таблетки ліків від алергії.
6. При транспортуванні покладіть уражену кінцівку на підвищення.
7. Якщо є така можливість, прикладіть до рани лід, обгорнутий у тканину.

Чого не варто робити при укусі змії?

- Не намагайтесь обробляти рану додатково.
- Не припікайте рану.
- Не накладайте джгут.
- Не висмоктуйте отруту: таким чином вірогідність зараження збільшується, до того ж небезпеці піддається й людина, у якої отрута опинилась у роті. Відсмоктувати отруту можна тільки у тому випадку, якщо в найближчі години неможливо отримати медичну допомогу.
- Не вживайте алкоголь.

Найголовніша допомога для постраждалого — медична, тому якнайшвидше доправте його до лікарні.

Як вберегтися від укусів змії?

1. Одягайтесь відповідно. Якщо ви вирушаєте до місцевості, де потенційно можуть бути плазуни, вдягайте одяг, що захистить від укусів. Це повинні бути довгі штани із цупкої тканини, високі черевики. Штани потрібно заправити в черевики.

2. Перевіряйте місце привалу. Перед тим, як сісти на траву, камінь чи колоду дерева — будь-куди — пошурхотіть чи постукайте палицею. Це відлякає змію. Зазвичай вони втікають від людей, почувши кроки, стукіт чи голоси та одразу ж ховаються або відповзають подалі. Однак у спеку їхня поведінка може змінюватись, тому убезпечте себе цією простою дією.

3. Не торкайтесь неперевіраних предметів руками. Змії часто ховаються в старих пнях, копицях сіна, під каменями або стовбурами дерев. Саме тому цих предметів краще не торкатися руками, а користуватися палицею.

4. Не робіть різких рухів. Якщо ви все ж таки зустрілися із плазуном, не робіть різких рухів, адже, як правило, змія просто не побачить нерухомий об'єкт. Краще завмерти і чекати, доки гадюка відповзе, або без різких рухів відійти у сторону.

Змії не нападають першими, а проявляють агресію лише у разі небезпеки.

Джерело: moz.gov.ua

Ілюстрація: med-ukraine.info

Ukraine **ua**
NOW

Газета: «Новини ЧАЕС»

Засновник: ДСП «Чорнобильська АЕС»

Газету засновано у 1995 році. Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації Кі №830 від 11 листопада 2004 року.

Відповідальний за випуск: Віталій Медвідь.
Над номером працювали: Дмитрій Корчак, Майя Руденко, Тетяна Рабчевська.

+380 4593 431 02 / m.rudenko@chnpp.gov.ua